

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1921 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående av kronans anspråk på äganderätt till vissa delar av de så kallade Skanörs store vång och Skanörs knä- eller norre vång samt Falsterbo vång.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 25 februari 1921 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 235, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att kronan må avstå från de anspråk på äganderätt till de s. k. Skanörs store vång, Skanörs knä- eller norre vång och Falsterbo vång, sådana dessa finnas angivna å den av Gustaf Ljunggren år 1853 upprättade karta över städerna Skanör och Falsterbo med därtill hörande ägor, som tilläventyrs kunna härledas ur den omständigheten, att dessa vångar fordom ingått i ägoväldet för en i trakten belägen kungsgård; dock att härunder icke skall inbegripas den mark, som disponeras under boställsrätt eller såsom lönejord av statens eller andra offentliga befattningshavare.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

Av utredningen i ärendet framgår att kronans anspråk på äganderätt till Skanörs store vång, Skanörs knä- eller norre vång och Falsterbo vång, omfattande tillhoppa i runt tal 1,165 tunnland, hava sin grund däri, att dessa vångar fordom utgjort tillhörigheter till den här belägna kungsgården utan att, såvitt visats, hava därifrån blivit med äganderätt vederbörligen upplåtna

Utskottet.

till enskilda. På sätt i statsrådsprotokollet framhållits har kronan emellertid åtminstone sedan 1600-talet icke framställt anspråk på äganderätten till jorden i fråga, vilken ostört fått gå i köp och byte enskilda emellan. Enligt utredningen synes jämväl tveivelaktigt, huruvida kronan genom rättegång skulle kunna återvinna jorden i vångarna. Sålunda har kronans mot staden Skanör och Falsterbo förda talan angående vissa utmarker m. m., beträffande vilka lärer råda i stort sett samma förhållande som beträffande nu ifrågavarande områden, av underrätt ogillats.

Beträffande den ekonomiska vinst kronan skulle erhålla genom en återvinning, får utskottet anföra, att av de nu ifrågavarande områdena, vilkas sammanlagda taxeringsvärde uppgår till 581,600 kronor, ett stort antal fastigheter på grund av tjugo-årig hävd torde vara undantagna från kronans anspråk och att beträffande övriga fastigheter kronan sannolikt skulle förpliktigas utgiva ersättning till vederbörande innehavare för därå uppförda åbyggnader och verkställda odlingar.

De ifrågavarande områdena äro uppdelade i ett flertal ägototter, vilka till övervägande del innehavas av arbetare, fiskare, sjömän, hantverkare och andra mindre näringsidkare, jordbrukare, handlande, ogifta kvinnor och änkor. De i många fall i små omständigheter levande innehavarna torde i händelse av bifall till kronans talan drabbas av svåra ekonomiska förluster. Ävenledes komme eventuella inteckningshavares säkerhet i fastigheterna genom återvinningen att gå förlorad, vadan, då mer än hälften av skiftena i vångarna vore lagfarna och alltså kunna vara intecknade, högst avsevärda intressen kunde komma att stå på spel.

I ärendet anförda omständigheter synas utskottet tala för, att kronan i detta fall av billighetsskäl avstår från sin eventuella rätt till ifrågavarande områden.

I anslutning till det ovan anförda får utskottet hemställa,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
från första kammaren: herrar *Hellström, Ingeström, Elisson, Barthelson, Lindskog, Dalberg* och *Hagfält* samt
från andra kammaren: herrar greve *Hamilton, Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, *Olsson* i Broberg, *Andersson* i Grimbo, *Hedlund* i Östersund, frih. *Hermelin* och *Igel*.